

gedeelte, voor zover aanwezig, bedraagt 8.7 cm. Het behoorde naar de omvang en grootte te beoordelen tot een volgroeid mens en naar het niet verbeend zijn van de epiphysair schijf tot een nog jong individu. De beide beenstukken zijn stellig niet van hetzelfde individu afkomstig.

APPENDIX II

Schedelresten van vleermuizen, aangetroffen in de Henkeput bij Gronsvelt

door
Dr. A. M. HUSSON

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie.
Leiden)

Bij de opgravingen in de Henkeput, verricht door mevrouw H. Schroevers-Kommandeur en de heer S. de Jager, werden een aantal schedelresten van vleermuizen aangetroffen, die mij ter determinatie werden toegezonden.

Alle schedelresten zijn fragmentarisch, waardoor het niet mogelijk was bij het determineren gebruik te maken van de kenmerken die in de literatuur te vinden zijn. Het was daarom nodig om van de in Nederland waargenomen vleermuissoorten die schedelmaten en kenmerken met elkaar te vergelijken welke bruikbaar zijn om de schedelresten uit de Henkeput te determineren. Enkele schedelresten, ongetwijfeld afkomstig van een *Myotis*-soort, zijn zo fragmentarisch, dat het niet mogelijk was tot een zekere determinatie te komen; zij stemmen nog het beste overeen met *Myotis nattereri* (Kuhl).

Aangetroffen werden:

1. *Rhinolophus hipposideros* (Bechstein):
fragment bovenkaak in vak Br V.
2. *Plecotus auritus* (L.):
fragment bovenkaak in vak Br V.
3. *Myotis myotis* (Borkhausen):
fragment linkeronderkaak in vak Br V.
4. *Myotis cf. nattereri* (Kuhl):
fragment linkeronderkaak in vak Br V;
2 rechter en 2 linkeronderkaken in vak Br III.

5. *Myotis bechsteinii* (Kuhl):
fragment bovenkaak in vak Cr III;
fragment bovenkaak in vak Br I;
linkeronderkaak in vak D III;
linkeronderkaak in vak Cr II;
2 rechter onderkaken en 1 linker onderkaak in vak Br V;
2 stukken van een rostrum in vak Br III;
3 rechter onderkaken en 5 linker onderkaken in vak Br III.

Het verrassende van dit onderzoek is de vonds van de resten van naar het zich laat aanzien niet minder dan 11 exemplaren van de langoorvleermuis (*Myotis bechsteinii*). Deze soort wordt momenteel uiterst zelden overwinterend in de Zuidlimburgse mergelgroeven aangetroffen. Bovendien is het bekend dat zij hierbij een duidelijke preferentie vertoont voor relatief warme, tochtvrije plaatsen. Opmerkelijk is echter dat de klimatologische omstandigheden in de Henkeput van die aard zijn dat hij als een uitgesproken koude groeve moet worden beschouwd. In de laatste jaren wordt hier in het voorjaar en in het najaar wel eens een slapende kleine hoefijzerneus (*Rhinolophus hipposideros*) aangetroffen; éénmaal bovendien een vale vleermuis (*Myotis myotis*). Als overwinteringsplaats wordt de groeve gebruikt door een of meer grootoorvleermuizen (*Plecotus auritus*).

NIEUWE LEDEN

- Zr. Aloysia Maria, Bosstraat 69, Maastricht.
Mej. J. C. N. Fréhen, Nieuwenhagerheidestraat 66, Waubach.
R. M. W. J. Nas, Cattepoelseweg 257, Arnhem.
Mej. Dr. J. L. Klink, Wilhelminastraat 22, Haarlem.
Drs. J. Moens, Riensestraat 93, Leuven, België.
Th. Hendrikx, Prof. Schreinemakerstraat 44, Roermond.
E. Berbers, Scharnerweg 126, Maastricht.
E. Nelissen, Zoetmanstraat 22, Caberg.
Drs. J. Dorgelo, Willemsparkweg 154 II, Amsterdam.
J. F. M. Deckers, v. Slichtenhorststraat 8, Nijmegen.